

lemmers Begne, ikke Andet end være veltilfreds. Ifølge de ældre gjældende Bestemmelser skal Præsten være første Medlem af Fattigcommissionen, og som saadan skal han sørge for Udførelsen af Alt, hvad Fattigcommissionen vedtager, skal føre hele Correspondancen og egentlig være Commissionens Forretningsfører. Det kan være et saare møjsommeligt Arbejde i større Communer, og det kan ikke Andet end glæde mig, at Præsten kan blive fri derfor; men paa den anden Side troer jeg dog, at der i sig selv er en saa nøie Forbindelse imellem Fattigdommen i et Sogn eller en Menighed og Menighedens Sjælesørger, at man ikke bør lukke ham ude paa saadanne Steder, ved saadanne Leiligheder, hvor der bliver at tage Bestemmelse om, hvorledes Fattigdommen, der ligger og trykker hele Samsundet, mulig skal kunne afhjælpes. Jeg har allerede havt Leilighed til, da Landcommunalloven forhandlede, at udtale mig derom. Jeg maatte meget ønske, at de Geistlige i en Kjøbstad maatte tilpligtes at overvære alle Forhandlingerne i Communalbestyrelsen angaaende Fattigvæsenet. Det skulde være en tvungen Pligt for dem at overvære disse Møder, og de skulde være berettigede til, hvis de fandt det fornødent, at tage Ordet. Jeg kunde nok ønske, at de ogsaa kunde faae en Stemme med i alle Fattigvæsenstager; derved vilde rigtignok det ulige Tal af Medlemmer, som man ellers har indført, falde bort for disse Sagers Vedkommende, men derpaa kan der dog ikke ligge saa overordentlig stor Vægt, thi, naar der bliver optaget et Medlem for et Landdistrict, bliver der ogsaa et lige Tal, og derimod er ikke gjort nogen Indvending. Men, kan det ikke indrømmes, at de Geistlige stemme med i Sager angaaende Fattigvæsenet, maatte jeg dog holde paa, at de ikke blive udelukkede fra Forhandlingerne desangaaende, men at det bliver dem paalagt som Pligt at være tilstede ved Møderne, og at der bliver tillagt dem Ret til der at tale Fattigdommens Sag. Det er ikke nok, at de kunne prædike derom i Kirkerne, thi der kunne de ikke directe bringe Hjælp; det er vigtigt, at de ogsaa kunne tale et Ord i rette Tid, hvor Hjælpen skal ydes, og hvor Talen er om, hvormange Midler Communen vil anvende til de Fattige. Man kan henviser

til det frie Fattigvæsen; ja, det er en meget smuk og christelig Institution, og det er i sin Orden, at en Geistlig forestaaer det, men dets Kræfter og Midler ere ikke store. Dertil kommer, at der er det en langt lettere Sag at yde Hjælp; det er let at yde Hjælp til dem, der forstaae at bruge det, thi der gjælder det ikke om Andet end at have Midler nok; Vanstueligheden ved at opfylde den store Barmhertighedsgjæring kommer derimod først frem, naar Forbruddet kommer i Forbindelse med Fattigdommen, og jo stærkere Modstanden er, jo større Vanstuelighederne, desto mere Døffelse hører der til at vise Barmhertighed og vise den med Klogskab. Jeg troer ikke, vi bør staae Præsterne for at prøve den haarde Kamp, man undertiden kan komme til at bestaae, naar man skal sørge for saadanne Fattige, der ere saa forfaldne, at de ikke kunne forsørge sig selv. Det er et Hverv, et Kald, som den Geistlige ikke bør sige, og som jeg troer, man bør minde ham om, idet man tilpligter ham at være tilstede ved saadanne Forhandlinger om Communens Fattigvæsen. — Hvad Skolevæsenet angaaer, giver Udkastet jo Præsten den samme Plads, som han hidtil har havt, og derved har jeg ikke Noget at bemærke.

Tobiesen: Jeg skulde ikke have begjært Ordet under Forhandlingerne om denne Lov, i alt Fald ikke under denne Behandling, idet jeg i det Hele taget er enig med Udkastets Bestemmelser, hvis ikke to ærede Medlemmer, for hvis Indsigter i communale Antiggender jeg i høi Grad nærer Respekt, havde udtalt sig i en modsat Retning af den, for hvilken jeg nærmest er stemt angaaende Borgermesterens Stilling i Byraadet. Jeg kan være enig i, at den Bestemmelse, som nu findes i Lovforslaget, hvorefter Borgermesteren, forsaavidt han vælges til Formand, er pligtig til uden Indskrænkning at modtage et saadant Valg, er i allerhøieste Grad skadelig for Borgermesterens Stilling i Raadet; thi det maa dog anses for at være noget Væsentligt ved en Formands Stilling, at han er valgt med Hensyn til, at han er enig med Majoriteten i den Forsamling, for hvilken han er Formand. Som Lovforslaget nu er affattet, er Bestemmelsen om, at